

Seat No. : _____

AE-120

August-2021

B.A., Sem.-VI

CC-314 : Psychology

(Psychology in Industrial Organisation-2)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – I

નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોનાં ઉત્તર લખો. દરેકના 14 (ચૌદ) માર્ક્સ છે.

1. સંગીત, ઉષ્ણતામાન અને હવા-ઉજાસની કાર્યસ્થળ પર કેવી અસર થાય છે ? સમજાવો. 14
2. ઔદ્યોગિક અકસ્માત નિયંત્રણ માટે શું કરવું જોઈએ ? વિગતે સમજાવો. 14
3. કાર્ય સંતોષના નિર્ણાયક ઘટકોની ચર્ચા કરો. 14
4. સંતુષ્ટ કર્મચારીના લક્ષણો વિગતે સમજાવો. 14
5. મનોભારની શારીરિક અસરો સમજાવો. 14
6. કાર્યસ્થળે સારવાર આપવાની વિવિધ પ્રવિધિઓ વર્ણવો. 14
7. ઉપલોક્તા મનોવિજ્ઞાનનું કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો. 14
8. વિજ્ઞાપનનું સ્વરૂપ અને વિજ્ઞાપન અપીલના પ્રકારો વર્ણવો. 14

વિભાગ – II

9. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચાર MCQs ના જવાબ આપો : (દરેકના 2 ગુણ)
- (1) કોલસાની ખાણમાં થતાં અકસ્માતો વિશે કોણે અભ્યાસ કર્યો છે ? 2
(A) વર્નન (B) બેકર (C) સ્મિથ (D) હર્સ
- (2) નીચેનામાંથી કોણે સંગીત પ્રત્યેના મનોવલણો અને ઉત્પાદકતા વિષે અભ્યાસ કર્યો છે ? 2
(A) બેકર (B) સ્મિથ (C) મેસ્લો (D) મીલર
- (3) કોના મતે અકસ્માત નિરોધ માટે કર્મચારીઓને સતત તાલીમ આપવી જોઈએ ? 2
(A) સીગલ અને લેન (B) હર્સ
(C) પાવલોવ (D) આમાંથી કોઈ નહિ
- (4) જરૂરિયાતના શ્રેણીક્રમ અંગેનો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો છે ? 2
(A) મેસ્લો (B) વોટસન (C) હોપોક (D) આમાંથી કોઈ નહિ
- (5) કયા સિદ્ધાંત મુજબ પ્રતિકૂળ મનોભારને લીધે અકસ્માત થાય છે ? 2
(A) અકસ્માત પ્રવણતા સિદ્ધાંત (B) સમાયોજન-મનોભાર સિદ્ધાંત
(C) લક્ષ્ય સ્વાતંત્ર્યની સાવધાની સિદ્ધાંત (D) આમાંથી કોઈ નહિ
- (6) મનોભારને પહોંચી વળવાની સૌથી લોકપ્રિય રીત કઈ છે ? 2
(A) જૈવ પ્રતિપુષ્ટિ (B) પુનરાવર્તન (C) શિક્ષા (D) નિયંત્રણ
- (7) ઉપભોક્તા મનોવિજ્ઞાન કોની સાથે ગાઢ સંબંધ ધરાવે છે ? 2
(A) આર્થિક વર્તન (B) ધાર્મિક વર્તન
(C) રાજકીય વર્તન (D) આમાંથી કોઈ નહિ
- (8) ઈ.આર.જી. સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો ? 2
(A) ક્લેટોન એલ્ડરફેર (B) મેસ્લો
(C) લુઈસ (D) આમાંથી કોઈ નહિ

Seat No. : _____

AE-120

August-2021

B.A., Sem.-VI

CC-314 : Psychology

(Psychology in Industrial Organisation-2)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

SECTION – I

Write the answers to any **three** of the following questions. Each has **14** marks.

1. Explain how music, temperature and ventilation affect the workplace. **14**
2. What should be done for industrial accident control ? Explain in detail. **14**
3. Discuss the Decisive factors of job satisfaction. **14**
4. Explain in detail the characteristics of a satisfied employee. **14**
5. Explain the physiological effects of stress. **14**
6. Describe the different techniques of treatment in the workplace. **14**
7. Explain the scope of consumer psychology. **14**
8. Describe the nature of the advertisement and the types of advertising appeal. **14**

SECTION – II

9. Answer the following questions. (Any **Four**) Each has **2** marks.

- (1) Who has studied about accidents in coal mines ? 2
(A) Vernon (B) Baker (C) Smith (D) Hersey
- (2) Who among the following has studied about attitudes towards music and productivity ? 2
(A) Baker (B) Smith (C) Maslow (D) Miller
- (3) According to whom, employees should be continuously trained for accident prevention ? 2
(A) Siegel and Lane (B) Hersey
(C) Pavlov (D) None of these
- (4) Who gave the theory of the hierarchy of needs ? 2
(A) Maslow (B) Watson (C) Hoppock (D) None of these
- (5) According to which theory an accident is caused due to adverse stress ? 2
(A) Accident prone-ness theory (B) Adjustment stress theory
(C) Goals freedom alertness theory (D) None of these
- (6) What is the popular ways to deal with stress ? 2
(A) Bio-feedback (B) Repetation
(C) Punishment (D) Control
- (7) Consumer psychology is closely related to whom ? 2
(A) Economical behavior (B) Religious behavior
(C) Political behavior (D) None of these
- (8) Who gave the E.R.G. theory ? 2
(A) Clayton Alderfer (B) Maslow
(C) Lewis (D) None of these

Seat No. : _____

AE-120

August-2021

B.A., Sem.-VI

CC-314 : Psychology

[Experimental Psychology (Theory)-II]

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – I

- નીચેના આઠ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપો : 42
1. શબ્દ-શબ્દ સાહચર્યના પ્રયોગોના પ્રકારો વર્ણવો. 14
 2. સાહચર્યનો ચિકિત્સાત્મક અને નિદાનાત્મક ઉપયોગ સમજાવો. 14
 3. શિક્ષણની વ્યાખ્યા આપી શિક્ષણના માપનની પદ્ધતિઓ વર્ણવો. 14
 4. શિક્ષણના વક્રો સદષ્ટાંત સમજાવો. 14
 5. શાબ્દિક શિક્ષણની રજૂઆત અને મહાવરાની પદ્ધતિઓ વર્ણવો. 14
 6. શાબ્દિક શિક્ષણ પર અસર કરતાં સામગ્રીનાં પરિબલો વર્ણવો. 14
 7. સંકલ્પના પ્રાપ્તિ અંગેના નામકરણના પ્રયોગો વર્ણવો. 14
 8. સમસ્યા ઉકેલમાં આંતરસૂઝનો ફાળો વર્ણવો. 14

વિભાગ – II

9. કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો : (કોઈપણ આઠ) 8
- (1) સાહચર્યના મૂળભૂત નિયમો _____ છે. (ત્રણ, ચાર)
 - (2) જાડું-પાતળું જેવા શબ્દોનાં જોડકાં, સાહચર્યનો _____ નો નિયમ દર્શાવે છે. (સાન્નિધ્ય, વિરોધ)
 - (3) યાદીની શરૂઆતની વિગતો તરત યાદ રહી જાય છે એ સાહચર્યનો _____ નો નિયમ દર્શાવે છે. (પ્રાથમિકતા, તાજેતરતા)

- (4) શબ્દની વારંવારિતા જેમ ઘટે તેમ પ્રતિક્રિયા સમય _____ એમ માર્બેનો નિયમ કહે છે. (વધે, ઘટે)
- (5) અનુભવ અને મહાવરાને પરિણામે વર્તનમાં થતો સાપેક્ષ કાયમી ફેરફાર એટલે _____.
(શિક્ષણ, સ્મરણ)
- (6) સાયકલ ચલાવવાની ક્રિયાનું શિક્ષણ એ _____ શિક્ષણ છે. (કારક, સમસ્યા-ઉકેલ)
- (7) પ્રયત્ન વધતાં ભૂલોમાં થતો ઘટાડો વધે તો તેને _____ રીતે ઉતરતો વક્ર કહેવાય.
(વિધાયક, નિષેધક)
- (8) ઉદ્દીપકની રજૂઆતને પ્રતિક્રિયાની શરૂઆત વચ્ચેનો સમયગાળો _____ તરીકે ઓળખાય છે.
(વિસ્મરણ, સુખતા)
- (9) અર્થહીન પદોની રચના સૌપ્રથમ _____ એ કરી હતી. (એબિંગહોસ, પાવલોવ)
- (10) યાદીની વચ્ચેના ભાગમાં આવેલી વિગતો યાદ રાખવામાં વધુ પ્રયત્નોની જરૂર પડે છે. આ હકીકતને _____ કહે છે.
(મહાવરાની અસર, ક્રમિક સ્થાનની અસર)
- (11) શીખવાની સામગ્રીનું વિભાજન કરી શિક્ષણ મેળવવું તેને શીખવાની _____ પદ્ધતિ કહે છે.
(વિભાગ, અંતરીકૃત)
- (12) શીખવાની અર્થહીન સામગ્રીનું સાહચર્ય મૂલ્ય, અર્થયુક્ત સામગ્રી કરતાં _____ હોય છે.
(વધુ, ઓછું)
- (13) સમસ્યા-ઉકેલ એ _____ મનોવ્યાપાર છે. (ઉચ્ચ, નિમ્ન)
- (14) _____ ની પ્રક્રિયા સંકલ્પના-પ્રાપ્તિમાં અગત્યનો ભાગ ભજવે છે. (વિભેદન, સમસ્યા-ઉકેલ)
- (15) સમસ્યા-ઉકેલની પ્રક્રિયામાં 'પ્રયત્ન અને ભૂલ'નો સિદ્ધાંત દર્શાવતા પ્રયોગો _____ એ કર્યા છે.
(કોહલર, થોર્નડાઈક)
- (16) સંકલ્પના-પ્રાપ્તિ અંગેના _____ એ વર્ગીકરણના પ્રયોગો કર્યા છે. (હલ, હિડબ્રીડર)

Seat No. : _____

AE-120

August-2021

B.A., Sem.-VI

CC-314 : Psychology

[Experimental Psychology (Theory)-II]

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

SECTION – I

- Answers any **three** questions out of **eight** questions given below : 42
1. Describe the types of experiments of word-word association. 14
 2. Explain the clinical and diagnostic use of association. 14
 3. Define learning and describe the methods of the measurement of learning. 14
 4. Explain the learning curves with illustration. 14
 5. Describe the methods of presentation and the practice of verbal learning. 14
 6. Describe the factors related to learning material affecting the verbal learning. 14
 7. Describe the naming experiments of concept acquisition. 14
 8. Describe the role of Insight in problem-solving. 14

SECTION – II

9. Fill in the blanks by selecting appropriate word given in the bracket : (Any **Eight**) **8**
- (1) There are _____ basic laws of association. (Three, Four)
 - (2) The pair of words like fat-thin suggests the law of _____ in association. (Proximity, Opposition)
 - (3) The initial items of a list are easily remembered. This suggests the law of _____ in association. (Primacy, Recency)
 - (4) As the frequency of a word decreases, the reaction time _____ as per Marbe's law. (increases, decreases)
 - (5) _____ means relatively permanent change in behaviour occurred due to practice and experience. (Learning, Memory)
 - (6) The learning of cycling is a _____ learning. (Motor, Problem-solving)
 - (7) If the reduction in error increases as the trials increase, then it is called _____ descending curve. (Positively, Negatively)
 - (8) The time between the presentation of stimuli and the onset of response is called _____. (Forgetting, Latency)
 - (9) The nonsense syllabus was firstly formed by _____. (Ebbinghaus, Pavlov)
 - (10) More trials are required to remember the items coming in the middle part of the list. This fact is known as _____. (Effect of Practice, Serial Position Effect)
 - (11) To learn by dividing the learning material is called _____ method of learning. (Part, Distributed)
 - (12) The association value of nonsense learning material is _____ than the meaningful learning material. (Higher, Lower)
 - (13) Problem-solving is _____ order mental process. (Higher, Lower)
 - (14) The process of _____ plays significant role in concept-acquisition. (Discrimination, problem-solving)
 - (15) _____ has done experiments on the "Trial and error" principle of problem-solving. (Kohler, Thorndike)
 - (16) _____ has done sorting experiments about concept-acquisition. (Hull, Heidbreder)